

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: **K. S.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2017, č. j. OAM-496/ZA-ZA11-ZA10-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadla žalobkyně včas podanou žalobou, v níž nejdříve obecně namítala, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany byla zkrácena na svých právech a že žalovaný svým rozhodnutím porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3,

§ 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), a ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.

3. V doplnění žaloby blíže rozvedla, že o mezinárodní ochranu požádala proto, že pochází z válečné oblasti východní Ukrajiny, a to z města Avdijivka v Doněcké oblasti. Uvedené město je ostřelováno, proto se museli neustále skrývat ve sklepích. Jsou tam špatné podmínky k životu, neteče tam voda, nejde elektřina a střílí se tam. V jiné oblasti než Doněcké by nemohla žít, protože nikde nikoho nemají a neměla by kde žít, neboť bez pomoci je to velmi těžké. Projížděli Ukrajinou a všude slyšeli, že válka je kvůli nim a mohou si za vše sami a že je nepotřebují. Nikdo jim nechtěl poskytnout ubytování. Na západní Ukrajině si tamní obyvatelé stěžují na lidi z Doněcka a říkají, že jen kradou a nic nedělají.
4. Žalobkyně má za to, že splňuje podmínky minimálně pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť jí hrozí vážné ohrožení života a lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, který na Ukrajině probíhá v oblasti Luhanska a Doněcka, tj. v místě jejího bydliště. Poukázala na zprávu o zemi původu vydanou britským ministerstvem vnitra a na články ze zpravodajských serverů www.bbc.com a www.aktualne.cz, které tento konflikt popisují a z nichž dle žalobkyně vyplývá, že konflikt bezprostředně ohrožuje civilní obyvatelstvo.
5. Žalobkyně dále nesouhlasí se závěry žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny, které jsou v rozporu se zjištěnými informacemi o zemi původu. Správní orgán na jedné straně podrobně popisuje zprávy o zemi původu, ze kterých zjevně vyplývají nedostatečné podmínky pro vnitřně vysídlené osoby, nezaměstnanost a též negativní postoje obyvatel západní Ukrajiny, a na straně druhé pak konstatuje, že neexistuje objektivní překážka vnitřního přesídlení, přičemž je zřejmé, že takových překážek je mnoho.
6. Na podporu svých tvrzení žalobkyně poukázala na zprávy o zemi původu, které se zabývají postavením vnitřně přesídlených ukrajinských občanů. Konkrétně na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv na Ukrajině za rok 2016 (dále jen „zpráva MZV USA“), na zprávu OFPRA z května 2017 s uvedením webového odkazu. Z těchto zpráv dle žalobkyně plyne, že vnitřně přesídlené osoby se potýkají s diskriminací při hledání bydlení a zaměstnání, s byrokratickými překážkami při registraci a s negativními postoji obyvatel západní Ukrajiny. Ačkoliv právní systém na Ukrajině přiznává vnitřně přesídleným osobám sociální nároky, zavedení těchto opatření bylo zdoluhavé, neúčinné a některým osobám nebyly tyto nároky přiznány vůbec. Podmínky v centrech byly nevyhovující. Závěr žalovaného je tak v rozporu s informacemi o zemi původu a s její výpovědí. Odkázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 1. 2017, č. j. 33 Az 3/2016 – 34, který v obdobné věci zrušil rozhodnutí žalovaného a poukázal na tendenční upřednostnění těch poznatků o možnosti vnitřní ochrany na Ukrajině, které vyznívají pro neudělení doplňkové ochrany.
7. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, s níž nesouhlasí. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož

správnosti setrval.

9. Žalovaný zopakoval, že po provedeném správním řízení dospěl k závěru, že žalobkyně zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, proti jejímuž neudělení ve své žalobě brojí, nesplňuje. Shrnl své závěry ohledně bezpečnostní a politické situace na Ukrajině v tom smyslu, že v současné době přetrvává napjatá situace pouze v Doněcké a Luhanské oblasti a v okolí města Mariupol. Bezpečnostní incidenty na východě Ukrajiny se od října roku 2015 omezují výhradně na linii dotyku zneprátených stran, která probíhá dvěma zmíněnými oblastmi, přičemž ani v sousedních oblastech, tj. Dněpropetrovské, Charkovské a Záporožské, k žádným ozbrojeným incidentům nedocházelo a nedochází. Žalovaný uvedl, že v napadeném rozhodnutí se podrobně věnoval otázce vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny a vysvětlil, proč neexistuje žádná objektivní překážka, která by žalobkyni bránila ve využití této možnosti (viz strany 4 až 7 a strany 11 až 13 rozhodnutí). Ztížená možnost nalézt si zaměstnání, nedostatek finančních prostředků či obecně zhoršená ekonomická situace v zemi původu žalobkyně nemohou být bez dalšího důvodem k udělení mezinárodní ochrany.
10. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
12. V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
13. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 6. 2017, doplněné dne 26. 6. 2017, a v rámci pohovoru provedeného stejného dne žalobkyně uvedla, že má ukrajinskou národnost i státní příslušnost, je křesťanského náboženského vyznání, nemá žádné politické přesvědčení, o politiku se nezajímá. Na území České republiky (dále jen „ČR“) přicestovala dne 20. 6. 2017 spolu se svým manželem a synem, kteří zde rovněž požádali o udělení mezinárodní ochrany. K důvodům své žádosti uvedla, že v místě, kde na Ukrajině žila (ve městě Avdijivka, v Doněcké oblasti) se stále bojuje a jsou tam špatné podmínky k životu. Město je ostřelováno, museli se neustále skrývat ve sklepích. Nedalo se tam vůbec žít, je těžké na to vzpomínat. Na jiném místě Ukrajiny než Doněcké oblasti by nemohla žít, protože nikde jinde nic a nikoho nemá. Když projížděli Ukrajinou, obyvatelé se k nim chovali nepřátelsky, obviňují je, že oni z východu vyvolali válku. Lidem z Doněcké oblasti nikdo nijak nepomáhá. Jejím cílovým státem byla ČR, hledali informace o azylu na internetu a všichni (tj. i manžel se synem) přijeli cíleně sem, konkrétně do Zastávky. Uvedla, že ve vlasti nikdy neměla žádné potíže se státními orgány. Jejího manžela chtěli naverbovat do armády. Syn žádné potíže neměl, ale také už mu nabízel, aby šel za peníze bojovat. Kromě problémů s bydlením žádné jiné potíže ve vlasti neměla.
14. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně žalovaný

při posouzení žádosti žalobkyně kromě jejích výpovědí vycházel z Informace OAMP Ukrajina – Situace v zemi ze dne 24. 7. 2017, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) – Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině 16. 2. až 15. 5. 2017, ze dne 13. 6. 2017, Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 3. 3. 2017, Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina, z ledna 2017, Výroční zprávy Amnesty International 2017 – Ukrajina z 22. 2. 2017, Informací MZV ČR č.j. 103518/2016-LPTP ze dne 3. 6. 2016, z Informace MZV ČR č.j. 101374/2017-LPTP ze dne 11. 5. 2017, č.j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014 a č.j. 107283/2016-LPTP ze dne 25. 7. 2016. Žalobkyně využila možnosti se s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámit (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu) s tím, že se s nimi seznamovat nechce, neboť tamní situaci zná, nevznesla žádné námitky proti zdrojům informací či způsobu jejich získání, rovněž nenavrhla doplnění podkladů.

15. Žalovaný rozhodl, že žalobkyni se mezinárodní ochrana neuděluje. Konstatoval, že důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je válečný konflikt probíhající na východě Ukrajiny a s tím související zhoršená bezpečnostní situace a špatné podmínky k životu v místě jejího bydliště. Existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žalobkyně dle žalovaného nemůže být sama o sobě důvodem pro udělení azylu. Žalovaný rovněž neshledal, že by žalobkyně splňovala podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Pripustil, že na východní Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt a že žalobkyně před svým odjezdem z vlasti žila v oblasti, která je bezprostředně zasažena ozbrojenými srážkami separatistů a vládních vojsk. Podle žalovaného ale neexistuje žádná objektivní překážka, která by žalobkyni bránila v přesídlení do jiné části Ukrajiny.
16. Mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li správní orgán, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí žadateli přednostně azyl. Pokud dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí, zda žadatel nesplňuje alespoň důvody k udělení doplňkové ochrany.
17. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
18. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobkyně ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnila. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobkyně výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyla členkou žádné politické strany ani zastávkyní určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou vůbec nespojovala, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobkyni nedopadá. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobkyně mohla mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobkyně ve své vlasti neměla žádné potíže se státními či bezpečnostními orgány. Krajský soud proto ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně neuvedla nic, co by svědčilo o tom, že by jí na Ukrajině hrozilo pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů vyjmenovaných v § 12

zákonu o azylu. Špatná bezpečnostní situace a špatné podmínky k životu v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu nepředstavují samy o sobě důvod k udělení azylu.

19. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobkyně shledán zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona. Ostatně ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobkyně ničeho nenamítala.
20. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, jeho udělení je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným informacím, proto na uvedené odůvodnění (viz strana 8 napadeného rozhodnutí) v plném rozsahu odkazuje. Žalobkyně ve své žalobě žádné konkrétní námitky či výhrady k neudělení humanitárního azylu, ač je uveden ve výčtu ustanovení, která měl správní orgán porušit, neuvedla.
21. Žalobkyní uplatněné žalobní námitky se vztahují k neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, tj. subsidiární formě mezinárodní ochrany, a to z důvodu bezpečnostní situace na východní Ukrajině.
22. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
23. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
24. Žalobkyně namítala, že jí v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Poukázala na skutečnost, že v Doněcké oblasti, z níž pochází, probíhá ozbrojený konflikt. Zároveň polemizovala se závěry žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny.

25. Podmínky, které musí být splněny k tomu, aby žadateli o mezinárodní ochranu mohla být udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jsou podrobně analyzovány v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, dle kterého se na citované ustanovení aplikuje tříkrokový test. Ten lze zformulovat do následujících otázek: (1) zda se nachází žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) zda je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou, (3) zda hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí? Aby bylo možné učinit závěr o existenci hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, musí být odpověď na všechny tři otázky kladná.
26. V nyní posuzované věci žalovaný ani krajský soud nezpochybňují, že na části ukrajinského území probíhá vnitřní ozbrojený konflikt a že žalobce je civilistou. Krajský soud proto nepovažuje za nutné zabývat se zprávou britského ministerstva vnitra a články ze zpravodajských serverů www.bbc.com a www.aktualne.cz popisujícími tento konflikt, na které žalobkyně v žalobě odkázala. Blíže se proto bude zabývat pouze třetí z výše uvedených otázek.
27. Z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 17. 2. 2009 ve věci C-465/07, *M. a N. Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie*, vyplývá, že existují dvě alternativní možnosti, kdy je dána hrozba „vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí“. Tyto dvě možnosti se odvíjí od intenzity ozbrojeného konfliktu. Existence takového ohrožení je dána za prvé „pokud míra svévolného násilí, kterou se vyznačuje probíhající ozbrojený konflikt, ... dosáhne natolik vysoké úrovně, že existují závažné důvody domnívat se, že by civilista byl v případě vrácení do dotyčné země nebo případně regionu vystaven – z pouhého důvodu své přítomnosti na území této země nebo regionu – reálnému nebezpečí uvedeného ohrožení“ (bod 43 rozsudku ve věci *Elgafaji*). Druhá možnost nastane tehdy, kdy sice ozbrojený konflikt nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, nicméně žadatel je schopen prokázat dostatečnou míru individualizace jemu hrozícího svévolného (nerozlišujícího) násilí. Jinak řečeno, v případě totálního konfliktu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. V případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu pak musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (v podrobnostech viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008 – 68).
28. Pokud jde o povahu konfliktu, který nyní probíhá na Ukrajině, nelze jej hodnotit jako „totální konflikt“ ve výše uvedeném smyslu. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným je zřejmé, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě země, situace na západě a ve středu země je klidná a stabilní. Nejvyšší správní soud k bezpečnostní situaci na Ukrajině ve své judikatuře opakovaně uvedl, že „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci

jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá“ (viz usnesení ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, obdobně usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26; ke stejným závěrům Nejvyšší správní soud dospěl i v celé řadě novějších rozhodnutí).

29. Právě s ohledem na skutečnost, že ozbrojený konflikt probíhá v Doněcké oblasti, v níž žalobkyně žila před svým příchodem do České republiky, je nutné posoudit, zda může nalézt účinnou ochranu v jiné části země. Možnost vnitřní ochrany (či vnitřního přesídlení) je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu a v čl. 8 tzv. kvalifikační směrnice [tj. směrnice Rady č. 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany; nyní směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění)].
30. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení. Uvedené lze shrnout do následujících čtyř kritérií, které je třeba hodnotit při zvažování aplikace daného institutu: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navracení do původní oblasti; a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (blíže viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).
31. Žalovaný na základě shromážděných zpráv konstatoval, že možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní, vyjma oblastí, kde probíhají boje. Úřední omezení v tomto směru neexistují. Citoval údaje o počtu vnitřně vysídlených osob (dle jednoho zdroje 1,59 mil. osob, dle jiného zdroje více než 1,7 mil. osob) a popsal legislativu upravující postavení těchto osob. Vláda zaručuje sociální dávky osobám, které se zaregistrovaly jako vnitřně vysídlené, části těchto osob poskytuje i ubytování v kolektivních centrech, garantuje jim ochranu před diskriminací a před nuceným navracením atd. Žalovaný připustil, že situace vnitřně přesídlených osob na Ukrajině je složitá a že tyto osoby se mohou setkávat s nejrůznějšími problémy (zejména v ekonomické a sociální oblasti). Zároveň mohou pociťovat určité napětí ze strany obyvatel jiných částí Ukrajiny právě kvůli tomu, že pochází z východní Ukrajiny. Není ale pravda, že by jim ukrajinská vláda neposkytovala žádnou pomoc. Podporu jim poskytuje také občanská společnost a

nevládní a mezinárodní humanitární organizace. Ukrajinská vláda zároveň na jí kontrolovaném území dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob. Žalobkyně je dospělou, plně svéprávnou, zdravou a praceschopnou osobou, proto dle žalovaného neexistuje žádná objektivní překážka, která by jí bránila ve vyžití tzv. institutu vnitřního přesídlení, tj. mimo Doněckou oblast.

32. Krajský soud se s uvedeným posouzením ztotožňuje. O splnění prvních třech z výše citovaných kritérií podmiňujících aplikaci institutu vnitřní ochrany nelze mít žádných pochyb. Jiné části Ukrajiny jsou pro žalobkyni zcela jistě dostupné a mohla by v nich najít účinnou ochranu před nebezpečím vážné újmy hrozícím v Doněcké oblasti, neboť ozbrojený konflikt se separatisty je omezen pouze na východní část Ukrajiny. Nucené navrácení do původní oblasti by žalobkyni podle všeho také nehrozilo.
33. Pokud jde o čtvrté kritérium, tj. zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, který pro posouzení uvedeného kritéria stanovil položení následující otázky: *„Může žadatel o azyl, s ohledem na celkové poměry v zemi původu, vést relativně normální život, aniž by čelil nepřiměřeným obtížím? Odpověď na tuto otázku je následující: Pokud ne, není rozumné očekávat, že se tam daná osoba přestěhuje.“* Nejvyšší správní soud dále poukázal na potřebu zhodnotit úroveň respektování lidských práv v zemi původu žadatele s tím, že *„pokud respektování základních lidských práv, a zejména nederogovatelných lidských práv, je (v cílové části země) zjevně problematické, pak vnitřní přesídlení nemůže být považováno za rozumnou (uskutečnitelnou) alternativu. To však neznamená, že zbavení (ztráta) jakéhokoli občanského, politického, sociálního či hospodářského lidského práva v cílové části země původu bude automaticky znamenat vyloučení možnosti vnitřního útěku či přesídlení. Z praktického hlediska je třeba zhodnotit, zda-li práva, která nebudou respektována nebo chráněna jsou pro žadatele natolik zásadní, že zbavení těchto práv je natolik závažné, aby nebylo možné cílovou část země původu považovat za rozumnou alternativu.“*
34. Krajský soud po prostudování zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným konstatuje, že vnitřně přesídlené osoby se na Ukrajině potýkají s určitými potížemi, například při hledání ubytování či zaměstnání. Tyto potíže však dle názoru krajského soudu nejsou natolik zásadní, aby nebylo možné považovat přestěhování z Doněcké oblasti do jiné části Ukrajiny za rozumnou alternativu. Ukrajinská vláda a další subjekty (nevládní organizace, mezinárodní humanitární organizace) se snaží přesídleným osobám v rámci svých možností finančně i jinak pomáhat. Zároveň nic nesvědčí tomu, že by přesídlené osoby čelily ve zvýšené míře například fyzickému násilí, či jiným obdobným zásahům do lidských práv.
35. K poukazu žalobkyně na omezení vyplácení podpory některým vnitřně přesídleným osobám krajský soud uvádí, že opatření, kterými ukrajinská vláda bojuje proti zneužívání dávek určených osobám postiženým ozbrojeným konfliktem na východě země, považuje za legitimní. Nejvyšší správní soud při hodnocení aktuální situace na Ukrajině dospěl k závěru o splnění podmínek pro aplikaci institutu vnitřní ochrany (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018 – 40, a usnesení ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 Azs 261/2018 – 38). Žalovaným učiněný závěr tak není v rozporu se zprávami o zemi původu, jak namítá žalobkyně. Žalovaný neskrývá problémy, kterým vnitřně přesídlené osoby musí na Ukrajině čelit, naopak o nich otevřeně hovoří. Po individuálním posouzení ve vztahu k žalobkyni však dospěl k závěru, že popsané problémy jsou méně závažné, než jak je

vnímá sama žalobkyně. Krajský soud se s hodnocením žalovaného ztotožňuje a připomíná, že podstatné je, jestli přesídlené osoby mají zajištěn alespoň minimální standard ochrany lidských práv, přičemž určité nepohodlí, potíže, zásahy do hospodářských či sociálních práv atd. automaticky nevylučují možnost vnitřního přesídlení.

36. Krajský soud má po provedeném přezkumném řízení za to, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav a opatřil si k posouzení situace žalobkyně i dostatečné množství podkladových informací, které lze s ohledem na různé nezávislé informační zdroje považovat za dostatečně objektivní a přiměřeně aktuální (viz výše uvedený výčet informací). Uvedené podklady pro rozhodnutí dle názoru krajského soudu splňují požadavky vymezené Nejvyšším správním soudem např. v jeho rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, podle kterého musí být užitě podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) transparentní a dohledatelné. Z uvedených důvodů krajský soud nepovažoval za nutné doplňovat dokazování o další zprávy, na které poukazovala žalobkyně.
37. K odkazu žalobkyně na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 1. 2017, č. j. 33 Az 3/2016 – 34, který dle jejího tvrzení v obdobné věci zrušil rozhodnutí žalovaného a poukázal na tendenční upřednostnění těch poznatků o možnosti vnitřní ochrany na Ukrajině, které vyznívají pro neudělení doplňkové ochrany, zdejší krajský soud uvádí, že podle Krajského soudu v Brně byl skutkový stav, jak jej zjistil žalovaný v posuzovaném rozhodnutí, zkreslený, a neměl náležitou oporu ve správním spise, proto zavázal žalovaného, aby danou věc posoudil znovu a lépe. Z uvedeného však nelze dovodit, že by obecně situace vnitřně přesídlených osob na Ukrajině byla natolik špatná, že by automaticky zakládala nárok na udělení doplňkové ochrany každému žadateli o mezinárodní ochranu přicházejícímu z Doněcké nebo Luhanské oblasti.
38. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 3 a 4 správního řádu), proto žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
39. Krajský soud pro úplnost konstatuje, že dnešního dne rovněž zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany ve věci syna žalobkyně O. S. vedené zdejším soudem pod sp. zn. 32Az 69/2017. Krajskému soudu je dále z úřední činnosti známo, že dnešního dne byla rovněž zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany ve věci manžela žalobkyně V. S., vedené zdejším soudem (v jiném obsazení) pod sp. zn. 43Az 9/2017.

V. Náklady řízení

40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyni, která ve věci úspěch neměla. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. května 2019

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně